

Lopen langs de Boorne – etappe 2

Start: Station Grou-Jirnsum

Einde: Raerd, bushalte Sélânswei

Afstand: 8,8 km.

Parkeren: P + R Station Grou

Horeca: Route 32 Diner, Stationsweg 47 9001 ZK Grou

Eetcafé De 2 Gemeenten, Grousterdyk 1 9011 WK Jirnsum (200 m. van de route)

Route

Steek de Stationsweg over en ga op het fietspad LA over de spoorbaan. Na ongeveer 200 m. bij KP 85 RA. Voor de rioolzuivering LA, schelpenpad. Volg de route met het witte driehoekje door dit gebied.

Na de windmolen LA over het dijkje langs de paaivijvers. Even verder overstapje over en het Kuierpad langs de Kromme Grou volgen.

Kijkpunt 1: Kromme Grou

De Kromme Grou was eeuwenlang een belangrijke noord-zuid vaarroute door Friesland en tot circa 1950 onderdeel van de hoofdvaarweg tussen Lemmer, Stavoren en Groningen. Over deze route voeren beurtschippers op marktdagen naar Leeuwarden en Sneek. Grou had bovendien vier scheepshellingen waar zeewaardige schepen werden gebouwd voor internationale handel: kofschepen brachten zout en tropische producten uit Zuid-Europa en haalden hout en graan uit het noorden. Begin 19e eeuw liep deze handel terug doordat de schepen groter werden en niet meer door de ondiepe Friese binnenwateren konden.

Aan het eind RA over het fietspad langs de verkeersweg. Steek de Sylsbrêge over en ga daarna RA over de Mûzelbrêge.

Kijkpunt 2: Sylsbrêge, een historische waterplek

De Sylsbrêge staat op de oude fundamenten van de Jirnsumer Syl, een keersluis in de Leppedyk waar Boorne, Grou en Mûzel samenkamen. Bij laag water stroomde het binnenwater hier richting Middelzee; bij hoog water sloten de vloeddeuren en hielden ze het zeewater tegen.

Toen de Middelzee dichtslibde, verloor de Boorne haar natuurlijke afwatering naar zee. Bij Jirnsum werd de rivier afgedamd en kreeg zij een nieuwe uitweg via de Nieuwe Wetering naar het Sneekermear. In de dam kwam een schutsluis voor de scheepvaart. Vanaf 1450 werd bij de sluis tol geheven, waarmee het onderhoud werd bekostigd. Daarmee groeide de Jirnsumer Syl uit tot een belangrijk knooppunt in de vaarroute tussen Leeuwarden, het Friese achterland en Holland.

In de 19e eeuw verloor de Jirnsumer Syl haar functie. Nieuwe waterwegen, een aangepaste afwatering en veranderende scheepvaartroutes maakten de sluis overbodig. Het bouwwerk verdween, maar onder de huidige Sylsbrêge bleven de fundamenten bewaard. In de brug is een herdenkingssteen uit 1740 ingemetseld, als blijvende herinnering aan de Jirnsumer Zijlbrug.

Na een stenen gebouwtje RA door een hekje, fietspad. Het schelpenpad gaat later over in een betonweggetje. Je passeert enkele oude boerderijen en komt uit in Friens. Wie wil kan even rechtsaf gaan om het kerkje en de historische begraafplaats op de terp te bewonderen.

Kijkpunt 3: Dijken en terpen rond de Middelzee

Langs de rand van de vroegere Middelzee liggen nog altijd de Leppedyk, Beslingadyk en Hegedyk. Ze markeren de oude grens tussen zee en land. Lang vóór deze dijken bouwden mensen hier terpen: kunstmatige heuvels waarop dorpen als Raerd, Friens, Jirnsom en Akkrum als eilanden in het kwelderland lagen. In de 19^e eeuw werden veel terpen afgegraven. De vruchtbare terpaarde werd verkocht als bodemverbeteraar voor schrale gronden. Toen duidelijk werd hoeveel geschiedenis daarmee verdween, kwam er een verbod. Vaak bleef alleen de kerk op de terp staan. Samen laten dijken en terpen zien hoe mensen het landschap vormden, lang voordat de Middelzee verdween.

Blijf de Beslingadyk volgen tot de voorrangsweg. Steek over en ga LA over het fietspad. Even later steek je de Mûzel over. Hierna RA richting Raerd, Hegedyk. Direct na het gaswinningsveld RA door houten klaphekje over een boerenlandpad. Het pad buigt aan het eind naar links en komt langs de Mûzel te lopen. (Wil je dit niet, blijf dan de Hegedyk volgen tot Raerd). Na een volgend hekje loop je langs een bosrand Raerd binnen. De Moezel eindigt na een bruggetje bij een duiker. Ga bij het bruggetje LA en daarna het eerste weggetje RA. Aan het eind RA en langs de kerk. Bij ANWB wegwijzer LA richting Poppenwier. Na 100 m. zie je de bushaltes.

